

Небојша Цвејић
Библиотека шабачка
nebojsacvejic@gmail.com

02-051

Стручни рад

КАКО СМО СЕ УСАВРШАВАЛИ (Цртице из матичарске бележнице)

Сажетак: Стално учење и самообразовање од велике је важности како за лични развој, тако и за унапређење заједнице. На примеру рада два матичара из Мачванског округа, може се видети како је организован програм усавршавања на локалном нивоу.

Кључне речи: образовање, стручно усавршавање, семинари, библиотеке, библиотекарски, знање.

Увод

Целоживотно учење изузетно је значајно и саставни је део живота. Потребно је у сваком сегменту и струци, а код библиотекара постаје све значајније, како се њихова улога у друштву мења. Библиотека од традиционалне, чије вредности је задржала, постаје модерна и самим тим захтева образованији кадар, који се мора константно усавршавати и образовати.

Учење као саставни део човековог бивствовања обухвата два процеса: целоживотно образовање и целоживотно учење. Образовање подразумева само организовано учење, док је целоживотно учење (као шири појам) стицање знања током читавог живота.¹ Осим тога такав вид учења представља „својевољан напредак особе током њеног живота, с тим да се знање и вештине константно преиспитују и надограђују, како би се тиме ишло у корак са сталним променама у друштву, као и у образовању и науци.”²

1 Celozivotno učenje. <http://dodjohvidehnaucih.eu/celozivotno-ucenje/> (преузето 27. 4. 2022).

2 Питер Брофи, *Библиотека у двадесетом првом веку* (Београд: Clio, 2005), 228.

Библиотеке су, због свог значаја у прикупљању и чувању публикација, информација, различитих извора за стицање знања, препознате и као заинтересоване стране и као партнери у процесу целоживотног учења. Резолуција Савета Европе о целоживотном учењу из 2002. године каже да библиотеке имају потенцијал да окупе ученике и могућности за учење, да подстичу и подржавају учење у заједницама, градовима, регионима, као и да формирају локалне центре за учење... Последњих година, библиотеке су изашле из традиционалног оквира пружања услуга, надоградивши своје капацитете, усавршавајући своје запослене, организујући едукативне и културне догађаје.³ Модерне библиотеке стога, нису пасиван одблесак свог окружења, него су живи и динамични организми, који продукују нове услуге и вредности.⁴ Сама пракса библиотекарства у себе укључује широк спектар активности: образовање, услужне, организационе и комуникационе процесе, као и иновативно и пројектно ангажовање.⁵

Старање о сталном стручном усавршавању библиотечно-информационих стручњака⁶ саставни је део активности матичних служби библиотека, којима је поверена дужност обављања матичних функција. Поред тога, Закон обавезује запослене у библиотечно-информационој делатности на стално усавршавање.⁷ Уз наведени Закон, донет је нешто касније и *Правилник о сталном стручном усавршавању у библиотечно-информационој делатности*.⁸ Тиме су библиотечки стручњаци, први у култури,

3 *Библиотеке као моћни партнери у дисеминацији и експлоатацији резултата пројеката целоживотног учења: методолошки материјал: модел сарадње са библиотекама у циљу осигурања одрживости резултата пројекта целоживотног учења* (Београд: Библиотека града Београда, 2014), 17.

4 Доброло Аранитовић, прир. *Библиотека као оледало васељене* (Београд: Службени гласник; Инђија: Народна библиотека „Др Ђорђе Натшевић”, 2009), 13.

5 Гордана Стокић Симончић, Жељко Вучковић, *Библиотеке и идентитет: пролегомена за историју модерне српске библиотекарства* (Панчево: Градска библиотека; Нови Сад: Филозофски факултет, 2012), 120.

6 „Закон о библиотечно-информационој делатности”, *Службени гласник Републике Србије*, бр. 52/2011. и 78/2021, чл. 21.

7 Исто, чл. 49.

8 „Правилник о сталном стручном усавршавању у библиотечно-информационој делатности”, *Службени гласник Републике Србије*, бр. 18/2013, чл. 2.

добили законски оквир свог деловања и потпору за даљи развој и усавршавање.

Стално стручно усавршавање у Мачванском округу (2005–2019)

Стално стручно усавршавање у Мачванском округу, где је Библиотека шабачка матична установа за ту област, приказано је у временском оквиру од 15 година (2005–2019). Претходне две године изузете су из анализе, услед пандемије и обустављања свих програма у установи. Тај петнаестогодишњи период обухвата рад двојице матичара: Добрила Аранитовића (до краја 2010) и Небојше Цвејића (од почетка 2011). Кроз четири сегмента образовања може се представити ангажовање ових матичара у процесу стручног усавршавања библиотечких стручњака на подручју њихове матичности:

1. Семинари за библиотекаре јавних и школских библиотека;
2. Семинари у оквиру окупљања Подружнице БДС за Мачванки округ;
3. Семинари на састанцима Секције за матичне библиотеке;
4. Матичари као едукатори.

Предисторија матичарског ангажовања у Подрињу (данас је то подручје Мачванског управног округа) сеже у период између два светска рата. Запослени у Шабачкој народној књижници и читаоници, све до избијања Другог светског рата, активни су у оснивању сеоских књижница, којима је пружана и саветодавна помоћ, као и помоћ у формирању књижног фонда. То наводи на закључак да су се кроз рад Шабачке народне књижнице и читаонице спроводиле одређене матичне функције за подручје града Шапца и његове околине.⁹

9 Биљана М. Ђурашиновић, „Народне књижнице и читаонице као облик јавног библиотекарства у Србији од 1918. до 1941. године”, *Читалишће*, бр. 31 (2017): 65.

1. Семинари за библиотекаре јавних и школских библиотека

Организовање семинара за јавне и школске библиотеке подразумева да се, поред усавршавања у самој струци, библиотекарима понуде и програми који излазе из тих оквира, а употпуњују њихова интересовања и потребу за ширим образовањем. У тежњи да се све библиотеке у Округу активно укључе у процес унапређивања знања, семинари су поред матичне библиотеке, организовани и у осталим библиотекама Мачванског округа.

Увидом у Извештаје о раду Матичне службе Библиотеке шабачке за назначени период, види се да број организованих семинара износи 74 (65 за јавне и 9 за школске библиотеке). Како су, због величине Округа и боље видљивости поједини програми организовани на два места, број тих извођења је 77 за јавне, односно 11 за школске библиотеке. Неизоставан податак је и број акредитованих семинара: код јавних библиотека одржано је 25, док је код школских забележено 6 акредитованих семинара.

Поделом на области које су покривене стручним образовањем може се уочити да је највећи број семинара у области теорије библиотекарства (25), а потом из каталогизације (21). Следи маркетинг (5), те рад са децом, пројектно планирање и дигитализација (4).

Хронолошки гледано, усавршавање у библиотечкој струци на подручју матичности Библиотеке шабачке изгледа овако:

2005.

Семинари: *Од школске библиотеке до медија центра* – предавач Бошко Влаховић (за библиотекаре и директоре школа – Шабац и Лозница); *Примена стандарда ISBD(S) и ISBD(CR)* – предавач Слободанка Комненић, НБС (за библиотекаре јавних библиотека); *Учешће у одраду периодике у школским библиотекама* – предавач Бојана Вукотић, НБС (за школске библиотекаре – Шабац и Лозница); *Аутиоматизација библиотечког пословања у школским библиотекама* – предавач Данијела Марковић, Библиотека шабачка (Богатић).¹⁰

10 Извештај о раду Матичне службе Библиотеке шабачке за 2005. годину.

2006.

Едукација ученика за самостално коришћење школских библиотеке – предавач Радован Мићић, БМС (за школске библиотекаре – Шабац и Лозница); *Скраћени опис монографских публикација* – предавач Светлана Јанчић, НБС (за библиотекаре јавних библиотека).¹¹

2007.

Рад у децим одељењима народних библиотека – Катарина Новаковић, Градска библиотека у Новом Саду (за библиотекаре јавних библиотека); *Рад са одраслим корисницима у народним библиотекама*, Мирослава Дукић, БМС (за библиотекаре јавних библиотека); *Надавка и надна полифика у јавним библиотекама*, Добрила Бегенишић, НБС (за библиотекаре јавних библиотека).¹²

2008.

Управљање фондовима: надна, смештај и опис библиотеке материјала – Владимир Шекуларац, НБС (за библиотекаре јавних библиотека – Шабац и Лозница); *Пројекти библиотеке: примери из праксе* – Соња Бокун Ћинић, Библиотека шабачка; *Основе дигитализације библиотеке грађе* – Тамара Бутиган Вучај, НБС (за библиотекаре јавних библиотека).¹³

2009.

Јавне и школске библиотеке: сарадња и заједничко коришћење ресурса – Марина Митрић, НБС (за библиотекаре јавних библиотека – Шабац и Лозница); *Аспекти комуникације у библиотеци* – Бранка Павловић, Висока школа струковних студија за васпитаче Шабац (за библиотекаре јавних библиотека – Шабац и Лозница); *Вредновање библиотекарског рада* – Жељко Вучковић, Педагошки факултет Сомбор (за библиотекаре јавних библиотека); *Улога школских библиотекара у развоју критичког мишљења ученика* – Жељко

11 Извештај о раду Мајичне службе Библиотеке шабачке за 2006. годину.

12 Извештај о раду Мајичне службе Библиотеке шабачке за 2007. годину.

13 Извештај о раду Мајичне службе Библиотеке шабачке за 2008. годину.

Вучковић, Педагошки факултет Сомбор (за библиотекаре школских библиотека – Шабац и Лозница); *Дијитализација завичајних збирки* – Драган Ристић и Дуња Новаковић, Библиотека шабачка (за библиотекаре јавних библиотека).¹⁴

2010.

Нови стандарди за јавне библиотеке и могућности њихове реализације – Весна Ињац, Драгана Милуновић, НБС и Весна Петровић, библиотека „Глигорије Возаровић” Сремска Митровица (за библиотекаре јавних библиотека); *Библиотеке и развој културе читања* – Жељко Вучковић, Педагошки факултет Сомбор (за библиотекаре јавних библиотека); *Управљање пројектним циклусом*, Марјан Маринковић, Библиотека града Београда (за библиотекаре Библиотеке шабачке); *Библиографски рад у јавним библиотекама* – Здравка Радуловић, НБС (за библиотекаре јавних библиотека); *Пројектно планирање (основе и принципи)* – Небојша Цвејић, Библиотека шабачка (за библиотекаре јавних библиотека); *Присвој лоичком оквиру у развијање предлоја пројекта* – Бранка Павловић, Висока школа струковних студија за васпитаче Шабац (за библиотекаре Библиотеке шабачке).¹⁵

2011.

Обрада неџижне грађе – предавачи Славен Попара и Маша Милорадовић, НБС (за библиотекаре јавних библиотека); *Присвој лоичкој оквиру и развијање предлоја пројекта* (тема која третира пројектно планирање) и *Тимски рад у библиотеци* (за библиотекаре јавних библиотека – Богатић) – предавач Бранка Павловић, Висока школа струковних студија за васпитаче Шабац; *Правна заштита библиотеке грађе: инвентарисање и ревизија класичних и савремених носилаца информација у библиотекама* – предавач Бојана Вукотић, НБС (за библиотекаре јавних библиотека); *Примери добре праксе у раду Одељења за децу* – семинар радионица библиотекара округа са гостима из Ваљева, Руме и Сремске Митровице.¹⁶

14 *Извештај о раду Мајичне службе Библиотеке шабачке за 2009. годину.*

15 *Извештај о раду Мајичне службе Библиотеке шабачке за 2010. годину.*

16 *Извештај о раду Мајичне службе Библиотеке шабачке за 2011. годину.*

2012.

Тимски рад у Библиошеци – Бранка Павловић, Висока школа струковних студија за васпитаче Шабац (за библиотекаре Библиотеке шабачке); *БИСИС у дигиталним библиотекама Мачванског округа* (за библиотекаре из 4 библиотеке у домену матичности Библиотеке шабачке у којима се употребљава ова база података); *Референтне услуге у дигиталним библиотекама* – (предавање у Шапцу за библиотекаре школских библиотека са подручја Коцељеве, Владимираца, Богатића и Шапца и предавање у Лозници за школске библиотекаре са подручја Љубовије, Малог Зворника, Крупња и Лознице) – Ивана Тодоровић, НБС; *Закони у дигитално-информационој делатности* одржан – Владимир Шекуларац, Оливера Стефановић, и Иван Обрадовић, НБС (за директоре јавних библиотека са подручја Мачванског и Колубарског округа); *Ка кориснику са инвалидитетом* – Драгана Милуновић, НБС (за библиотекаре јавних библиотека).¹⁷

2013.

Школска библиотека – место сарадње наставника и ученика 2 (акредитовани семинар за школске библиотекаре); тренинг – семинар о медијској писмености *Говори да ти евидентно* – Маргарета Мусић, новинар; *Библиотеке и идентитет: улоге имена за историју модерне српске дигиталне карактеристике* – семинар и промоција истоимене књиге Гордане Стокић Симончић, Катедра за библиотекарство Филозофског факултета Београд и Жељка Вучковића, Педагошки факултет Сомбор; *Подзаконска акција у дигитално-информационој делатности* – Владимир Шекуларац и Оливера Стефановић, НБС (за директоре јавних библиотека са подручја Мачванског округа); *Web окружење савремене дигиталне библиотеке* – Весна Вуксан, УБ *Светозар Марковић* (за библиотекаре јавних библиотека); акредитовани семинар за школске библиотекаре *Библиотека – место читања, учења, изражавања* – Весна Црногорац, БДС и Небојша Цвејић, Библиотека шабачка.¹⁸

17 Извештај о раду Матичне службе Библиотеке шабачке за 2012. годину.

18 Извештај о раду Матичне службе Библиотеке шабачке за 2013. годину.

2014.

Акредитовани семинари за библиотекаре осам јавних библиотека Мачванског округа: *Надавка дидлиотечке грађе и извора у дидлиотечекама* – предавач Добрила Бегенишић, НБС; *Изазови у дидлиосфери* – предавач Весна Вуксан, УБ *Светозар Марковић*; *Развојна дидлиотераија* – предавач Јелена Митровић, НБС (Шабац и Лозница); *Раг са корисницима у дидлиотечекама* – предавачи Гордана Ђилас и др. (Шабац и Богатић); *Подстицање чишања код деце и младих* – предавачи Љиљана Косијер, ГБ Нови Сад и Даниела Скоковић, Народна библиотека Пожега. Акредитовани семинар за школске библиотекаре на тему *Функције школских дидлиотечека у развоју креативног чишања и разумевања*, Весна Црногорац, БДС.¹⁹

2015.

Управљање конфликтима у дидлиотечекама (за библиотекаре Библиотеке шабачке) и у библиотеци у Владимирцима, за библиотекаре седам јавних библиотека са подручја Мачванског округа – предавач Јелена Јовин, Библиотека Матице српске; стручни семинар (акредитован у каталогу ЗУОВ) за библиотекаре дечјих одељења јавних библиотека под називом *Од ире до уметности* – *грамски метод у настави*; *Коришћење дидлиоталних ресурса у дидлиотечекама* – предавачи Новка Шокица Шуваковић и Иванка Клајн, БМС (Шабац и Лозница); *Инкунадуле* – предавачи Душица Грбић, Светлана Вучковић и Александра Драпшин, БМС; *Пути завичајних фондова до корисника* – предавачи Изабела Папди, Ирен Богнар, Рита Флеис и Миле Тасић, Градска библиотека Суботица.²⁰

2016.

Стручни, акредитовани семинар за школске библиотекаре *Јачање компетенција школских дидлиотечкара и зајослених у образовању за коришћење ресурса школске дидлиотечеке*. Стручни акредитовани семинари за библиотекаре јавних библиотека Мачванског округа: *Ауторско право у дидлиотечко-информационој делатности* – предавачи Татјана Брзуловић Станисављевић и

19 Извештај о раду Мајичне службе Библиотеке шабачке за 2014. годину.

20 Извештај о раду Мајичне службе Библиотеке шабачке за 2015. годину.

Драгана Столић, УБ „Светозар Марковић”; *Библиомеџрија и научни часописи* – предавачи Оја Кринуловић и Дејана Каваја Станишић, – УБ „Светозар Марковић”; *Библионица* – предавач Весна Александровић, НБС; *Каталоџизација серијских љубликација* – предавачи Бојана Вукотић и Слободанка Комнанић, НБС (Мали Зворник); *Електронска обрада старих и рејких књиџа* – предавачи Новка Шокица Шуваковић, Светлана Вучковић и Финка Пјевач, БМС. За библиотекарџе Библиотеке шабачке уприличена су два семинара: *Грешке у комуникацији* (предавач Катарина Јовановић, психолог) и *Комуникација, љрезентиација, јавни настљуй* (предавач Маргарета Мусић, новинар, класични филолог).²¹

2017.

Стручни акредитовани семинари за библиотекарџе јавних библиотека Мачванског округа: *Чиљалачки клубови у дидлиотеџи* (у Шапцу и у Малом Зворнику) – Јелена Бенић, НБС; *Библиотеџке услугџе за особе љређе живиљне доди* – Добрила Бегенишић и Јелена Бенић, НБС; *Мотивисани дидлиотеџари љокрећу свети* (у Шапцу и у Лозници) – Јелена Јовин, БМС; *Иновације и љрендови у јавним дидлиотеџама*” – Весна Црнковић и Ивана Пешић, Народна библиотека Радислав Никчевић, Јагодина.

Стручни акредитовани семинар као део програма сталног стручног усавршавања у библиотџчко-информационој делатности под називом *Библиотеџа шабачка – љимери добре љраксе у очувању културне дашиљине*, одржан је у Матичној библиотеџи „Светозар Марковић” у Зајечару, у библиотеџи „Глигорије Возаровић” у Сремској Митровици, у Народној библиотеџи „Радоје Домановић” у Лесковцу и у Библиотеџи шабачкој. Аутори и извођачи семинара су библиотекарџи Библиотеке шабачке Јелена Подгорац Јовановић, Драган Ристић и Небојша Цвејић.²²

2018.

Акредитовани семинар за школске библиотекарџе: *Основе савременој дидлиотеџкарсљива за школске дидлоџекарџе* – предавачи

21 *Извешљај о раду Маљичне служџе Библиотеџе шабачке за 2016. љодину.*

22 *Извешљај о раду Маљичне служџе Библиотеџе шабачке за 2017. љодину.*

Станка Јовичић, Исидора Ињац, Јасна Бркић и Снежана Кавалић Арсенијевић, Библиотека града Београда. Стручни семинар за библиотекаре јавних библиотека: *Креативност у дигиталној библиотекарској култури* – предавач Жељко Вучковић, Педагошки факултет Сомбор; стручни семинар за библиотекаре јавних библиотека: *Шта читамо и шта препоручујемо* – предавач Марјан Маринковић, Библиотека града Београда; стручни акредитовани семинар за библиотекаре јавних библиотека: *INELI BALKANS – дигитална мрежа као пример културне дипломатије* – предавачи Беба Станковић, НБС и Даниела Скоковић, Народна библиотека Пожега; стручни акредитовани семинар за библиотекаре јавних библиотека Мачванског округа *Примена дигиталне конзервације у дигиталним архивима* – предавачи Катарина Шућур, Славица Јанаћковић и Тања Лошић, НБС (Крупань); *Криза читања у основношколском узрасту* – стручни семинар и представљање истоимене књиге – предавач Љиљана Косијер, Градска библиотека у Новом Саду; стручни семинар за библиотекаре каталогизаторе јавних библиотека Мачванског округа *Недоумице у обради нељичне грађе* – предавачи Маша Милорадовић и Славен Попара, НБС; стручни акредитовани семинар *Ко што читамо прича* – предавач: Милена Костић, УБСМ.²³

2019.

Стручни семинар за библиотекаре јавних библиотека: *Промоција дигитална библиотека и читања* (предавач Гордана Стокић Симончић, Катедра за библиотекарство Филолошког факултета Београд); стручни акредитовани семинар за библиотекаре јавних библиотека *Иновације у дигиталној библиотекарској желимо* – предавач Беба Станковић, НБС; стручни акредитовани семинар за библиотекаре јавних библиотека *Писање научних и стручних радова* – реализатори Горан Траиловић, Градска библиотека Панчево; Гордана Стокић Симончић; Драгана Сабовљев, Градска народна библиотека „Жарко Зрењанин” у Зрењанину; Бранка Драгосавац, Библиотека Правног факултета; стручни семинар за библиотекаре и за све раднике у култури са

23 Извештај о раду Матичне службе Библиотеке шабачке за 2018. годину.

подручја Мачванског округа: тема *Закон о заштити података о личности* – предавач: Златко Петровић, правник из Канцеларије Повереника за заштиту података. Стручни акредитовани семинар за школске библиотекаре: *Школски библиотекар у савременом образовном окружењу*.²⁴

2. Семинари у оквиру окупљања Подружнице БДС за Мачвански округ

Подружница БДС за Мачвански округ, у оквиру својих састанака и окупљања, практиковала је и организовање стручних семинара. Примери из 2013. и 2016. године илустративни су примери такве праксе. Тема *Завичајни фондови* и предавач Дејан Вукићевић, НБС,²⁵ гостовали су у Малом Зворнику на редовном годишњем састанку Подружнице. Вредне помена су и Бојана Вукотић и Слободанка Комненић, НБС са темом *Каталоизација серијских публикација*.²⁶

Семинари у оквиру Подружнице прилика су како за стручно усавршавање, тако и за неформално окупљање колега из јавних библиотека Округа. Тиме се јача заједништво и учвршћује солидарност и изграђује свест о припадности библиотекарској професији.²⁷

3. Семинари на састанцима Секције за матичне библиотеке

Секција за матичне библиотеке, као место окупљања библиотекара који се старају о едукацији својих колега на територији своје матичности, посветила је пажњу и усавршавању самих библиотекара – матичара.

Предавање на тему *Писање стручних и научних радова*, а које је касније прерасло у стручни акредитовани семинар, реализовани је 2018. године. Предавачи су били Гордана Стокић Симончић, Бранка

24 *Извештај о раду Матичне службе Библиотеке шабачке за 2019. годину.*

25 *Извештај о раду Матичне службе Библиотеке шабачке за 2013. годину.*

26 *Извештај о раду Матичне службе Библиотеке шабачке за 2016. годину.*

27 Гордана Стокић, *Ка филозофији библиотекарства* (Панчево: Мали Немо 2002), 199.

Драгосавац и Драгана Сабовљевић.²⁸ Наредне сезоне уприличена су два стручна предавања: *Обрада рукописне грађе* – предавач Иван Обрадовић, НБС, као и стручно предавање на тему *Закона о заштити података о личности*. Гост је био Златко Петровић, правник из Канцеларије Повереника за заштиту података.²⁹

Састанци су и прилика да се, поред осталог, чује одређено стручно предавање и да се матичарима предоче и препоруче поједини програми, који би могли бити од помоћи и користи библиотекарима у локалу. Матичари усавршавајући себе преносе поруку и идеју да прихватањем библиотечног професионализма као свог интереса, долази до побољшања положаја и угледа библиотекарства у друштву.³⁰

4. Матичари као едукатори

Библиотекари матичних служби неретко су непосредни актери у процесу преношења знања. Неколико је примера такве активности и у Мачванском округу. Семинар *Пројектно планирање (основе и принципи)*, реализован је 2010. године за библиотекарке Мачванског округа. Наредне године, на позив Матичне службе библиотеке у Сремској Митровици, организовано је предавање за библиотекарке Сремског округа.³¹ Као помоћ у одржавању акредитованог семинара за школске библиотекарке *Библиотека – место читања, учења, изражавања* (предавач Весна Црногорац, БДС; година 2013), учествовао је и библиотекар Матичне службе Библиотеке шабачке.³²

Стручни акредитовани семинар под називом *Библиотека шабачка – примери добре праксе у очувању културне баштине*, први је акредитовани семинар *Библиотеке шабачке*. Програм је 2017. године изведен у Матичној библиотеци „Светозар Марковић” у Зајечару, у Библиотеци „Глигорије Возаровић” у Сремској Митровици, у Народној библиотеци „Радоје Домановић” у Лесковцу

28 *Извештај о раду Матичне службе Библиотеке шабачке за 2018. годину.*

29 *Извештај о раду Матичне службе Библиотеке шабачке за 2019. годину.*

30 Гордана Стокић, *Ка филозофији библиотекарства* (Панчево: Мали Немо 2002), 200.

31 *Извештаји о раду Матичне службе Библиотеке шабачке за 2010 и 2011. годину.*

32 *Извештаји о раду Матичне службе Библиотеке шабачке за 2013. годину.*

и у Библиотеци шабачкој. Семинар су осмислили и реализовали библиотекари Библиотеке шабачке, Јелена Подгорац Јовановић, Драган Ристић и Небојша Цвејић.³³

Закључак

Из свега изложеног, можемо рећи да учење није пасиван процес и да утиче на појединце и на друштво у целини, а како су библиотеке места у којима се учи, библиотекари сами морају уложити напоре како би били образовани и како би пратили нове трендове у струци. Питер Брофи наводи да учење није пасиван процес, а да је саставни део учења учити како се дели, како се превазилази стање простог конзумента образовања и постаје члан онога што би се могло назвати мрежа учења.³⁴

Развој стручњака у библиотечко-информационој делатности неопходно је започети од првог радног дана. Савремене библиотеке подразумевају развој стручњака као систематски, континуиран и сталан процес који обухвата све запослене. Обука и развој кадрова јесу важни моменти у успешној реализацији мисије једне организације.³⁵ Добро обучен и јако мотивисан стручни кадар главни је елемент развоја и подизања квалитета услуга. Јачање и побољшање људских ресурса је сталан системски процес који упућује библиотекаре ка развоју и усвајању нових знања и вештина. Тај процес је од велике вредности и за појединце и њихове каријере, али и за саму библиотеку као учешћу организацију.³⁶

Поменути образовни програми и активности показују колика је пажња посвећена њиховом организовању и реализацији. Из наведених примера, поред бројности (највећи број програма сталног стручног образовања остварује се управо на подручју Мачванског округа), може се видети и разноврсност тема, као и пораст броја самих едукативних садржаја. У програме је укључен највећи број запослених библиотекара, јер велики број годишњих семинара (тежи се да буде 6 у току календарске године), омогућава

33 *Извештај о раду Мајичне службе Библиотеке шабачке за 2017. годину.*

34 Питер Брофи, *Библиотека у двадесет првом веку* (Београд: Clío, 2005), 239.

35 Гордана Стокић Симончић, Жељко Вучковић, *Менаџмент у библиотекама* (Београд: Г. Стокић Симончић; Ж. Вучковић, 2003), 129.

36 *Исто*, 133.

САВРЕМЕНИ ТОКОВИ

присуство минимум једном образовном курсу. Пажња је у великој мери посвећена и малим библиотекама, те су и оне биле домаћини једног броја семинара. То је пропраћено извештајима у локалним медијима, било у виду присуства ТВ екипа, или као новински чланак у локалној штампи.

Резултат процеса стручног усавршавања огледа се у сталном подизању квалитета услуга у јавним библиотекама на подручју матичности Библиотеке шабачке. У 7 библиотека (од 8 колико их има), имплементиран је библиотечки систем БИСИС; библиотеке активно и успешно учествују на конкурсима Министарства културе и информисања, те на тај начин побољшавају услове рада и своје услуге. Као подршка целом том концепту, уочљиво је и незаобилазно активно учешће библиотекара – матичара у свим наведеним сегментима библиотекарског усавршавања. Матичари су и организатори и подршка, али и едукатори у процесу сталног стручног усавршавања и образовања.

Литература:

1. Библиотеке као моћни партнери у дисеминацији и експлоатацији резултата пројеката целоживотног учења: методолошки материјал: модел сарадње са библиотекама у циљу осигурања одрживости резултата пројеката целоживотног учења. Београд: Библиотека града Београда, 2014.
2. Библиотека као олегало васељене. прир. Доброло Аранитовић. Београд: Службени гласник; Инђија: Народна библиотека „Др Ђорђе Натосевић”, 2009.
3. Брофи, Питер *Библиотека у двадесет првом веку*. Београд: Clio, 2005.
4. Ђурашиновић, Биљана М. „Народне књижнице и читаонице као облик јавног библиотекарства у Србији од 1918. до 1941. године”, *Читалиште*, бр 31 (2017).
5. „Закон о библиотечко-информационој делатности”, *Службени гласник Републике Србије*, бр. 52/2011. и 78/2021.
6. *Извештаји о раду Матичне службе Библиотеке шабачке за период 2005–2019*.
7. „Правилник о сталном стручном усавршавању у библиотечко-информационој делатности”, *Службени гласник Републике Србије*, бр. 18/2013.
8. Стокић, Гордана *Ка филозофији библиотекарства*. Панчево: Мали Немо 2002.
9. Стокић Симончић, Гордана и Жељко Вучковић, *Менаџмент у библиотекама*. Београд: Г. Стокић Симончић; Ж. Вучковић, 2003.
10. Стокић Симончић, Гордана и Жељко Вучковић, *Библиотеке и идентитет: пролећна за историју модерног српског библиотекарства*. Панчево: Градска библиотека; Нови Сад: Филозофски факултет, 2012.
11. Celoživotno učenje. <http://dodjohvidehnaucih.eu/celozivotno-ucenje/>

How we improved ourselves (The notes from librarians diary)

Summary: Constant learning and self-education is very important both for personal development, and for the improvement of the community. The example of two librarians from Mačva's county, shows how the improvement programme is being organized in one local community.

Key words: education, professional improvement, seminars, libraries, librarians, knowledge.

Примљен рукојис 29. јуна 2022.

Исправке рукојиса 2. септембра 2022.

Прихваћено за објављивање 9. септембра 2022.